

**ХУЛОСАИ ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-017-И НАЗДИ
ИНСТИТУТИ ИҚТИСОДИЁТ ВА ДЕМОГРАФИЯИ АКАДЕМИЯИ
МИЛЛИИ ИЛМҲОИ ТОҶИКИСТОН АЗ РҶӢИ ДИССЕРТАТСИЯ БАРОИ
ДАРӢФТИ ДАРАӢАИ ИЛМИИ ДОКТОРИ ИЛМҲОИ ИҚТИСОДӢ АЗ
РҶӢИ ИХТИСОСИ 08.00.06.01 – АМНИЯТИ ИҚТИСОДӢ**

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 17-уми июни соли 2025, №2

Барои сазовор донистани Ализода Олимҷон Маҳмуд, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01 – Амнияти иқтисодӣ.

Диссертатсияи Ализода Олимҷон Маҳмуд дар мавзуи «Таъмини амнияти озукавории Ҷумҳурии Тоҷикистон: назария, методология ва амалия» аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01 – Амнияти иқтисодӣ, санаи 04 марти соли 2025, суратмаҷлиси №1.1 Шурои диссертатсионии 6D.KOA-017-и назди Институтуи иқтисодиёт ва демографияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон (734024, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе, кучаи Айнӣ, 44), ки дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07-уми январи соли 2022, №17/ш.д. таъсис дода шудааст, барои ҳимоя қабул карда шуд.

Ализода Олимҷон Маҳмуд 19 февралӣ соли 1983 дар оилаи омӯзгор таваллуд шудааст, шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, миллаташ тоҷик мебошад. Ализода Олимҷон Маҳмуд соли 2000 ба Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси молия ва қарз дохил шуда, донишгоҳи мазкурро соли 2005 бо муваффақият хатм кардааст.

Солҳои 2005-2014 ба ҳайси ассистенти кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва аудити Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият кардааст. Дар ин муддат аз соли 2006-2010 дар аспирантураи (гоибона) Донишгоҳи миллии Тоҷикистон таҳсил намуда, дар давраи муқарраршудаи таҳсил барномаи аспирантураро бомуваффақият аз худ намуда, диссертатсияи номзадиашро соли 2012 дар мавзӯи «Роҳҳои худтаъминкунии устувори минтақа бо озукаворӣ (дар мисоли Тоҷикистони марказӣ)» дар шурои диссертатсионии назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон бомуваффақият дифоъ намуд ва соли 2013 сазовори дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои иқтисодӣ гардид.

Соли 2014 ба вазифаи и.в. мудири кафедраи менеҷмент ва маркетинги Донишқадаи соҳибкорӣ ва хизмат (Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва хизмати Тоҷикистон), 2015-2019 мудири кафедраи идоракунии давлатӣ ва маҳаллии

Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмат, соли 2019-2020 декани факултети баҳисобгирии муҳосибӣ ва сайёҳии Донишкадаи соҳибкорӣ ва хизмат фаъолият намудааст.

Айни замон ба ҳайси дотсенти кафедраи андоз ва андозбандии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст.

Мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Ализода Олимҷон Маҳмуд дар Шурои олимони факултети иқтисод ва идораи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 15-уми сентябри соли 2020 (протоколи №1) тасдиқ карда шудааст.

Диссертатсия дар кафедраи иқтисоди миллӣ ва бехатарии иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон иҷро шудааст.

Мушовири илмӣ: Қодирзода Диловар Баҳридин - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, профессори кафедраи назарияи иқтисодии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

- **Пиризода Ҷалил Сафар** - доктори илмҳои иқтисодӣ, академик, директори Институти иқтисодиёт ва таҳқиқи системавии рушди кишоварзии Академия илмҳои кишоварзии Тоҷикистон;

- **Раҳматзода Рустам** - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, профессори кафедраи таҳлили иқтисодӣ ва омили Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон;

- **Бобочониён Даврон Дадочон** - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, муовини ректор оид ба илм ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон таъин гардидаанд.

Муассисаи пешбар - Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон, дар тақризи худ, ки аз ҷониби профессори кафедраи менеҷмент ва маркетинги Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон д.и.и., профессор Амонова Дилбар Субҳоновна навишта шуда, аз тарафи раиси ҷаласа, мудирӣ кафедраи менеҷмент ва маркетинги Донишгоҳи славянин Россияву Тоҷикистон н.и.и., дотсент Абдуллаева М.Р. имзо гардида, 23-уми майи соли 2025, протоколи №10 баррасӣ гардида, аз тарафи ректори Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Файзулло М.Қ. санаи 26-уми майи соли 2025 тасдиқ карда шудааст.

Дар тақризи додашудаи муассисаи пешбар қайд гардидааст, ки кори диссертатсионии Ализода Олимҷон Маҳмуд дар мавзӯи «Таъмини амнияти озукавории Ҷумҳурии Тоҷикистон: назария, методологияи ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01 – Амнияти иқтисодӣ таҳқиқоти илмӣ-тахассусии баитмомрасида буда, ҳамчун кори илмӣ ба анҷом расида ба ҳисоб рафта, таркиб ва сохтори он бо тавсияву асосноккунӣ дар сатҳи баланди илмӣ-назариявӣ навишта шудааст. ба талаботи

бандҳои ба талаботи бандҳои 32-35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 (бо тағйироту илова аз 26.06.с.2023, №295) тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад.

Дар тақризи пешниҳодшуда хулоса бароварда шудааст, ки диссертатсия бо меъёрҳои муқарраршуда оид ба дарёфти дараҷаи илмии доктори илм, омодагии диссертатсия ва экспертизаи диссертатсия дар шурои диссертатсионӣ ва талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Автореферати диссертатсия тибқи тартиби муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01 – Амнияти иқтисодӣ таҳия гардида, мазмунӣ асосии таҳқиқотро инъикос менамояд ва дар он натиҷаҳои назаррасии илмӣ асоснок гардида, шарҳи пурраи худро ёфтаанд.

Диссертатсияи Ализода Олимҷон Маҳмуд кори илмӣ мустақилона анҷом додашуда ба ҳисоб рафта, дорои навгонии илмӣ, тавсияҳои методологӣ ва амалӣ оид ба таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Гуфтаҳои овардашуда аз он шаҳодат медиҳанд, ки диссертатсияи доктории Ализода Олимҷон Маҳмуд дар мавзӯи «Таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон: назария, методология ва амалия» ба талаботи бандҳои 32-37 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 (бо тағйироту илова аз 26.06.с.2023, №295)), мутобиқат менамояд ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01. – Амнияти иқтисодӣ мебошад.

Рӯйхати маводҳои илмӣ довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ аз 31 номгӯ иборат буда, аз онҳо 3 монография, 17 мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшанда аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва беш 11 мақолаҳои илмӣ дар конференсҳои байналмилалӣ ҷумҳуриявӣ ва дар нашрияҳои илмӣ дигар нашр шудааст.

**Феҳристи интишороти илмӣ довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ
диссертатсия, монография ва дастурҳо**

А) Монография ва брошюраҳо:

[1-М]. Алиев О.М. Проблемы регионального продовольственного обеспечения Республики Таджикистан [Текст]: монография / Д.У.Ураков, О.М. Алиев. - Душанбе: «Ирфон», 2011. – 120 с. ISBN: 978-99947-0513-9

[2-М]. Алиев О.М. Проблемы продовольственного самообеспечения региона как основа устойчивого развития [Текст]: монография / О.М. Алиев. - Душанбе: «Ирфон», 2018. – 177 с. ISBN: 978-99975-0862-1

[3-М]. Алиев О.М. Назария ва методологияи арзёбии сатҳи амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: монография / О.М. Алиев. – Душанбе. – 2024. – 176 с. ISBN: 978-99985-8682-6

**Б) Интишорот дар маҷаллаҳо ва нашрияҳои илмӣ тақризшавандаи
ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

[4-М]. Алиев О.М. Проблемы обеспечения населения продовольствием в Республике Таджикистан [Текст]: / О.М. Алиев // Вестник Таджикского национального университета. Серия: Экономика. - Душанбе: "Сино", 2011. - №3 (67). - С. 82-88. ISSN 2074-1847

[5-М]. Алиев О.М. Тенденция производства и потребления продовольствия в регионах Республики Таджикистан [Текст]: / О.М. Алиев, Дж.Д. Уракова // Вестник Таджикского национального университета. Серия: Экономика. - Душанбе: "Сино", 2011. - №4 (68) С. 60-66. ISSN 2074-1847

[6-М]. Алиев О.М. Региональные проблемы продовольственного обеспечения страны [Текст]: / Д.У.Ураков, О.М. Алиев. // Вестник Таджикского национального университета. Серия: Экономика. - Душанбе: "Сино", 2011. - №7 (71) С. 70-74. ISSN 2074-1847

[7-М]. Алиев О.М. Продовольственное обеспечение в регионах Республики Таджикистан [Текст]: / О.М. Алиев. // Вестник Таджикского национального университета. Серия: Экономика. - Душанбе: "Сино", 2011. - №8 (75) С. 53-57. ISSN 2074-1847

[8-М]. Алиев О.М. Организационно-экономические основы обеспечения региона продовольствием [Текст]: / О.М. Алиев, Б.Д. Тагоев // Кишоварз (Земледелец) Таджикский аграрный университет. Серия: Экономика. - Душанбе: "Сино", 2011. - №8 (75) С. 49-51. ISSN: 2074-5435

[9-М]. Алиев О.М. Демография и проблемы продовольственной безопасности Республики Таджикистан [Текст]: / М. А. Одинаев, О. М. Алиев // Вестник Таджикского национального университета. Серия социально-экономических и общественных наук. - Душанбе: "Сино", - 2012. - № 2/8-1(100). - С. 203-206. ISSN 2413-5151

[10-М]. Алиев О.М. Рост доходов населения как средство достижения продовольственного самообеспечения региона [Текст]: / О. М. Алиев, Б.Д.Тагоев // Журнал «Таджикистан и современный мир». - Душанбе, 2017 - №1(56) С. 70-78. ISSN 2075-9584

[11-М]. Алиев О. М. Эффективное использование водных ресурсов как средство достижения продовольственной безопасности Республики Таджикистан [Текст]: / О. М. Алиев // Вестник Таджикского национального университета. Серия социально-экономических и общественных наук. - Душанбе, - 2018. - № 9. - С. 217-221. ISSN 2413-5151

[12-М]. Алиев, О. М. Таҳаввулотӣ консепсияҳои асосии беҳатарии озукаворӣ [Матн]: / О. М. Алиев // Паёми молия ва иқтисод. - Душанбе, 2020. - № 3(23). - С. 91-98. ISSN: 2663-0389

[13-М]. Алиев О. М. Истеҳсолоти воридотивазкунанда ва нақши он низоми таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев // Паёми молия ва иқтисод. – 2021. – № S4.2(29). – С. 86-95. ISSN: 2663-0389

[14-М]. Алиев О. М. Продовольственная безопасность в системе национальной безопасности: основные принципы и предпосылки [Текст]: / О. М. Алиев // Вестник Таджикского национального университета. Серия социально-экономических и общественных наук. – Душанбе, 2022. – № 6. – С. 146-152. ISSN: 2413-5151

[15-М]. Алиев, О. М. Баланд бардоштани сифати маҳсулоти ғизои Ҷанбаи асосии амнияти озуқаворӣ [Матн]: / О. М. Алиев // Паёми молия ва иқтисод. – 2022. – №. S2.1(31). – С. 155-163. ISSN: 2663-0389

[16-М]. Алиев О. М. Сиёсати кишоварзӣ-озуқаворӣ: мафҳум, моҳият ва арзёбии он дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – Душанбе, 2023. – № 2. – С. 177-185. ISSN: 2413-5151

[17-М]. Алиев, О. М. Комплекси агросаноатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: моҳият, ҳолати муосир ва тамоюл [Матн]: / О. М. Алиев // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ҷамъиятӣ. – Душанбе, 2023. – № 3. – С. 91-100. ISSN: 2413-5151

[18-М]. Алиев, О. М. Арзёбии таҳдидҳо ва хавфҳои асосӣ ба амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев // Вестник Бохтарского государственного университета имени Носира Хусрава. Серия гуманитарных и экономических наук.- Бохтар, 2023. – № 1-4(116). – С. 157-162. ISSN: 2663-5534

[19-М]. Алиев, О. М. Самтҳои асосии таъмини амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев, Д. Б. Қодирзода // Паёми молия ва иқтисод. – 2023. – № 4-2(39). – С. 472-481. ISSN: 2663-0389.

[20-М]. Алиев О. М. Худтаъминкунии озуқаворӣ ва танзими воридот бо мақсади расидан ба амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев // Иқтисодиёти Тоҷикистон. – 2024. – №. 2. – С. 179-186. ISSN: 2310-3957

В.)Мақолаҳо дар дигар нашрияҳо:

[21-М]. Aliev O.M. Assessment of the readiness of industrial production for digitalization in the Russian Federation [Text]: / K. A. Artamonova, O. Yu. Gavel, O.M. Aliev [et al.] // JOP Conference Series: Metrological Support of Innovative Technologies, Krasnoyarsk, 04 марта 2020 года / Krasnoyarsk Science and Technology City Hall of the Russian Union of Scientific and Engineering Associations. Vol. 1515. – Krasnoyarsk, Russia: Institute of Physics and IOP Publishing Limited, 2020. – P. 32004. – DOI 10.1088/1742-6596/1515/3/032004.

[22-М]. Алиев О.М. Баъзе аз масоилҳои худтаъминкунии озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О.М. Алиев // Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф (2020-2040): Маводи

конференсияи илмӣ-назариявии ҳайати профессороно, устодон ва донишҷӯёни ДДМИТ, Душанбе, 13 октябри соли 2020. – Душанбе: ДДМИТ 2020. – С. 98-102.

[23-М]. Алиев О.М. Нақши андозҳо дар таъмини беҳатарии озуқаворӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О.М. Алиев, Т.А. Иброҳимов // Амалисозии рушди устувор: таҷрибаи хориҷӣ ва миллӣ: Маводи конференсияи байналхалқии илмию амалӣ, Душанбе, 13 октябри соли 2020. – Душанбе: Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 2020. – С. 80-87.

[24-М]. Алиев О. М. Ҷанбаҳои илмӣ-назариявии беҳатарии озуқаворӣ: фарзияҳо ва давраҳои ташаккул [Матн]: / О. М. Алиев, Б.Д. Тағоев // Тоҷикистон: иқтисод ва идора. – Душанбе, 2020. – № 2. – С. 95-103.

[25-М]. Алиев О.М. Пищевая промышленность Республики Таджикистан и его роль в обеспечении продовольственной безопасности: современное состояние и приоритетные направления развития [Текст]: / О.М. Алиев, Г.А. Курбонов // Национальные экономические системы в контексте формирования глобального экономического пространства: Сборник научных трудов. Под общей редакцией З.О. Адамановой. Симферополь, 2021. – С. 94-97.

[26-М]. Алиев О. М. Методы и методология определения уровня продовольственной безопасности в Республике Таджикистан [Текст]: / О. М. Алиев // Тоҷикистон: иқтисод ва идора. – Душанбе, 2021. – №3. – С. 50-57.

[27-М]. Алиев О. М. Таъмини беҳатарии озуқаворӣ: таҷрибаи иттиҳоди Аврупо / О. М. Алиев // Тоҷикистон: иқтисод ва идора. – Душанбе, 2021. – №4. – С. 62-73.

[28-М]. Алиев О.М. Таҳлил ва баррасии ҳолат ва дурнамои мустақилкории озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О.М. Алиев, Т.А. Иброҳимов // Масъалаҳои тақмили механизми молиявӣ қарзии рушди иқтисодӣ миллӣ: Маводи конфронси илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ, Душанбе, 05 октябри соли 2021. – Душанбе: Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 2021. – С. 209-213.

[29-М]. Алиев О.М. Мушкилоти ҳавасмандгардонии андозӣ барои истеҳсолкунандагони маҳсулоти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О.М. Алиев, Т.А. Иброҳимов // Муаммоҳои низомии андозбандӣ дар шароити муосир: Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмию амалӣ, Душанбе, 25 ноябри соли 2022. – Душанбе: Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 2022. – С. 110-114.

[30-М]. Алиев, О. М. Национальный, региональный и международные аспекты обеспечения продовольственной безопасности [Текст]: / О. М. Алиев, Д. Б. Кодирзода // Endless Light in Science. – Алмаата, 2022. – № 8-8. – С. 101-108.

[31-М]. Алиев О. М. Ташаккули низомии кӯмаки суроғавии озуқаворӣ ба аҳоли дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн]: / О. М. Алиев // Тоҷикистон: иқтисод ва идора. – Душанбе, 2023. – № 1. – С. 78-84.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шудаанд:

1. *Давлатзода Қудрат Қамбар* – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Ректори Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ бо чунин эродҳо пешниҳод шудааст:

- Дар рафти омӯзиши ҷанбаҳои амалии амнияти озуқаворӣ, муаллиф ба таҷрибаи давлатҳои хориҷе, ки дар таъмини амнияти озуқаворӣ ба комёбиҳои назаррас ноил гардидаанд таваҷҷуҳ мекард, фикр мекунам кор боз ҳам ранги хубтар мегирифт.

- Омилҳои ба диверсификатсияи истеҳсолоти кишоварзӣ дар натиҷаи ҷорӣ намудани кишоварзии барқароршаванда, айвонӣ ва гидропоника таъсиррасонро мавриди омӯзиш қарор нагирифтааст.

2. *Самандарзода Искандар Ҳусейн* - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, Муовини ректор оид ба робитаҳои байналмилалӣ ДАТ ба номи Ш. Шохтемур бо чунин эрод пешниҳод шудааст:

- Хубтару беҳтар мебуд, агар муаллиф мушаххастар сарчашмаи маблағгузориҳоро ба амалисозии самтҳои асосӣ ва дурнамои таъмини амнияти озуқаворӣ пешниҳод намуда, саҳми чунин сармоягузориҳоро дар ММД-и кишвар муайян менамуд.

3. *Раҷабов Раҷаб Кучакович* - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, профессори кафедраи фаъолияти гумрукии ДДТТ бо чунин эродҳо пешниҳод шудааст:

- Дар диссертатсия таҳия ва таҳқиқоти методология арзёбии амнияти озуқаворӣ дар сатҳи миллӣ ва минтақавӣ дар сатҳи зарурӣ дида баромада шудааст. Мутассифона дар раванди ба низом даровардани принципҳои методологӣ ва нишондиҳандаҳои баҳодиҳии сатҳи амнияти озуқаворӣ на ҳама омилҳо ва таъсири тағйиротҳои трансформатсионӣ ба инобат гирифта шудааст.

- Аз таҷрибаи байналмилалӣ таъмини амнияти озуқаворӣ, муаллиф ба шохиси Global Hunger Index, ки аз ҷониби Институти байналмилалӣ сиёсати озуқаворӣ пешниҳод гардидааст баҳо дода мешавад. Мутассифона ин шохис мавриди истифода қарор дода нашудааст, ки арзёбии натиҷаҳои муқоисавиро мушкил мегардонад.

- Дар автореферати масоили арзёбии вазъи молиявӣ-сармоягузории таъмини сатҳи кишоварзӣ ба тарақи баромада нагардидааст.

4. *Шокиров Равшан Сиддиқович* - доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, декани факултети молия ва баҳисобгирии МД “Донишкадаи байналмилалӣ Ҳучанд”-и ДБССТ бо чунин эродҳо пешниҳод шудааст:

- Хуб мешуд, агар муаллиф масъалаи таъмини амнияти озуқаворӣ, ки дар бештари ҳолатҳо аз вазъи иқтисодии соҳаи кишоварзӣ, ҳамчун бахши воқеии иқтисодиёт арзёбӣ карда мешавад, бо тамоилҳои иқтисоди сабз пайваст менамуд.

- Арзёбии масъалаҳои таъмини амнияти озуқавориро дар фазои давлатҳои Минтақаи Осиёи Марказӣ таҳқиқ намудан, ба манфиати кор дониста мешуд.

5. *Силаева Лидия Павловна* - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, Ходими калони Муассисаи илмӣ федералии давлатии бучети «Институти умумироссиягии тадқиқоти илмӣ иқтисодиёти хоҷагии кишлоқ» Федератсияи Россия бо чунин эрод пешниҳод шудааст:

- Қолиб мебуд, ки агар муаллиф далелҳоро тақвият дода, механизмҳои асосии ташкилӣ ва институтсионалии ташаккули бозори ягонаи кишоварзиро дар ИДМ асоснок кунад. Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, каме аз эродҳо хусусияти тавсиявӣ доранд.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, қисме аз эродҳо хусусияти тавсиявӣ доранд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ бо пешниҳоди комиссияи таҳлилии Шурои диссертатсионӣ бо назардошти мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувор дар доираи таҳқиқи масъалаҳои таъмини амнияти озуқаворӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон, мавҷудияти интишорот дар соҳаи мазкур ва қобилияти баҳодихӣ ба аҳамияти илмӣ назариявии диссертатсия, ҳамчунин, бо розигии шахсии онҳо барои пешниҳоди тақриз асоснок шудааст.

Интиҳоби муассисаи пешбар бо он асоснок карда шудааст, ки Донишгоҳи славянии Россияву Тоҷикистон дар самти илми дахлдор ҳамчун муассисаи шинохташуда ба ҳисоб рафта, қодир аст, ки арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро муайян намояд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- **коркард карда шуд:** усулҳои муносиби муайянсозии принципҳо ва шароитҳои асосии татбиқи равиши доктринаи амнияти озуқаворӣ дар алоқа бо таҷрибаи хориҷии амалишавии онҳо ва омӯзиши асосҳои концептуалии татбиқи усули институтсионалӣ ва барномавӣ ҳадафманди таъмини амнияти озуқаворӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти татбиқи афзалияти миллӣ дар ноил шудан ба амнияти озуқаворӣ ва таъмини аҳоли бо маҳсулоти хушсифати озуқаворӣ ва тамоюлҳои он коркард шуданд. Имкониятҳои иқтисодӣ низомии кишоварзӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор карда шуда, шакл ва динамикаи нишондиҳандаҳои асосие, ки истеҳсолот, таъминоти техникӣ ва ҳолати базаи захиравӣи маҳсулоти кишоварзиро тавсиф мекунанд, муайян карда шудаанд;

- **пешниҳод шудааст**, ки роҳҳои асосӣ ва перспективии таъмини амнияти озуқаворӣ ошкор карда шудаанд, ки фарогири тадбирҳои сиёсӣ, иқтисодӣ, тижоратӣ, иҷтимоӣ ва идоракунӣ бошанд. Дар баробари ин тавсия дода шудааст, ки бо мақсади таъмини амнияти озуқаворӣ бояд рушди устувори истеҳсолоти кишоварзӣ таъмин карда шуда, ба ҳалли масъалаҳои таъминоти молиявӣ, пешниҳоди қарзҳои имтиёзнок, ташаккули захираҳои стратегӣ (буферӣ),

ҷорисозии усулҳои нави коркард ва истифодаи замин ва баланд бардоштани сифати маҳсулоти озуқаворӣ таваҷҷуҳ зоҳир карда шавад.

- **исбот шудааст**, ки методикаи васеъ намудани дастрасии маҳсулоти кишоварзӣ пешниҳод ва озмоиш карда шуда, аз истифодаи чунин ҷузъҳо ба мисли даромад, таъминот, ҷойгиркунии шабакаҳои савдо ва тақсимот иборат мебошад. Исбот шудааст, ки бо назардошти афзалияти истеҳсолоти воридотивазкунанда афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣи ватанӣ, кам кардани хавфи воридоти беназорат, истифодаи механизмҳои шарикӣи давлат ва бахши хусусӣ, инчунин васеъ намудани ҷузъҳои инфрасохтор зарур аст. Инчунин дар диссертатсияи мазкур нақш ва аҳамияти механизмҳои маркетингӣ ва самарабахши бозор дар ташаккули низомҳои устувори кишоварзӣю озуқаворӣи исбот шудааст.

- **асоснок карда шудааст**, ки асосҳои концептуалии таъмини амнияти озуқаворӣ дар асоси даврабандии он таҳия гардида, таҳияи «Доктринаи таъмини амнияти озуқаворӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон» зарур аст. Зарурати бознигарии сиёсати давлатӣ дар самти кишоварзӣ дар шароити гузаштан аз модели рушди иқтисодии аграрӣю индустриалӣ ба модели индустриалию аграрӣ асоснок карда шудааст. Дар диссертатсия қайд шуда аст, ки самтҳои ояндадор оид ба такмил додани механизмҳои дастгирии давлатии истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ба содирот нигаронидашуда ва воридотивазкунанда асоснок карда шудаанд, ки аз асосноксозӣ ва ба низом даровардани воридот ва содирот, инчунин диверсификатсияи истеҳсолоти кишоварзӣ иборат мебошад. Бори аввал дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон зарурият ва принципҳои ҷорӣ намудани кишоварзӣи барқароршаванда ва айвонӣ ҳамчун самтҳои асосии таъмини амнияти озуқаворӣ аз ҷиҳати илмӣ асоснок карда шуданд.

- **ояндабинӣ карда шудааст**: ҳаҷми истеҳсол ва истеъмоли маҳсулоти озуқаворӣ дар асоси сценарияи асосии татбиқи Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ҳисоб ва ояндабинӣ карда шудааст. Дар диссертатсия хулосабардорӣ шуда аст, ки дар ояндаи наздик бо мақсади таъмини устувори амнияти озуқаворӣ ва коҳиш додани нобаробарии иқтисодӣ миёни аҳолии сарватманд ва камбизоат дар доираи барномаи кӯмаки суроғавӣю озуқаворӣ ба таъмини дастрасии ҳамагон ба маводи ғизоии аввалиндараҷа ва босифат мусоидат намудан зарур аст. Барои ноил шудан ба ин ҳадафҳо, таҳлил ва арзёбии ҳамаҷонибаи таҳдидҳои асосӣ ба амнияти озуқаворӣ ва пешкаш кардани роҳҳои рафъи онҳо дар асоси ҳадафҳои дар СМР-2030 оварда шуда зарур аст.

Аҳамияти назариявӣ тадқиқот бо инҳо асоснок карда шудааст:

- **исбот карда шудааст**, ки категорияҳо ва фарзияҳои бунёдие мебошанд, ки дар асарҳои олимони классикӣ ва муосири ватанию хориҷӣ, инчунин дар

қонунгузорию ҷории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба амнияти озуқаворию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шароити кунунӣ пешниҳод гардидаанд аз ҷиҳати назариявӣ ва амалӣ тадқиқоти васеъ анҷом дода нашудааст. Исбот шуда аст, ки амнияти озуқаворӣ ин истиқлолияти низоми озуқаворию миллии мебошад, ки давлат дар таъмини он нақши аввалин дараҷа мебозад. Дар натиҷаи таҳқиқот тафсири муаллифӣ дода шуда, қайд гардида аст, ки «амнияти озуқаворӣ» шартӣ асосии муайянкунандаи мавҷудияти беҳатарии ҷомеа ва тарроҳи асосии амнияти иқтисодии ҳар як кишвар мебошад.

- **усулҳои муосири** омӯзиши муаммоҳо, рӯйдодҳо, қоидаҳо, метод ва усулҳои роҳҳои таъмини амнияти озуқаворӣ ба монанди: усулҳои абстраксияи илмӣ, таҳлили муқоисавӣ, таҳлили омӯрӣ, иқтисодӣ-омӯрӣ, монографӣ, таърихӣ ва мантиқӣ, институтсионалӣ, индуксия-дедуксия ва динамикӣ, инчунин моделсозии иқтисодӣ-математикӣ истифода шудаанд. Дурустии натиҷаҳои таҳқиқот маҳз бо истифода аз маҷмуи усулҳои зикршуда таъмин гардидааст.

- **баён шудани** муқаррароти назариявии стратегия ҳадафманд бо таваҷҷуҳ ба афзалиятҳои нисбии он, яъне шаффофият, фаврият, мақсаднокӣ, самаранокӣ, ба натиҷа нигаронидашуда асоснок карда шуда, таҳдидҳо ва омилҳои ба таъмини амнияти озуқаворӣ таъсир расон дар ҳошияи равиши стратегӣ бо баровардани принципҳои муносибати системавии инкишофи механизми таъмини амнияти озуқаворӣ дар асоси дастгирии худтаъминкунии мамлакат бо озуқаворӣ ва амнияти аҳоли бо ёрии воситаҳои гуногуни иқтисодию молиявӣ имкон медиҳад.

- **ошкор карда шудааст** - муқаррароти методӣ оид ба арзёбии сатҳи захираҳои таъмини амнияти озуқаворӣ таҳия шудааст, ки ташаккули захираҳои буферии озуқаворӣ, мақсад, вазифаҳо, нақш ва аҳамияти захираҳои буферӣ дар ҳалли мушкилотҳои дастрасии маҳсулоти хӯрокворӣ ва мушкилотҳои, ки ба ташаккули захираҳои буферӣ монеъа эҷод мекунанд, ошкор карда шуда, бори аввал дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳаҷми миқдори захираҳои буферӣ дар давраи муайян баҳодиҳӣ карда шудааст.

- **омӯзиши он**, ки амнияти озуқаворӣ сиёсати амнияти миллии мебошад, миқдор ва сифати он таъмин ва сифати молҳои ҷамъиятии амнияти миллиро дар ҳар як кишвар муайян мекунад. Таъмини сатҳи баланди амнияти миллии таъмини сатҳи оптималии амнияти озуқавориро талаб мекунад. амнияти озуқаворӣ доираи васеи омилҳои миллии, иқтисодӣ, иҷтимоӣ, демографӣ ва экологиро дар бар мегирад. Ҳолати он бевосита ҳам дар маҷмӯи амнияти миллии ва ҳам дар ҳар як ҷузъи он инъикос меёбад. Бе таъмини амнияти озуқаворӣ ҳалли мушкилоти иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва таъсир расонидан ба равандҳои глобалӣ дар ҷомеаи ҷаҳонӣ ғайриимкон аст.

- **аз нав такмил додани** методологияи баҳодиҳии амнияти озуқаворӣ дар сатҳи миллии ва минтақавӣ таҳия гардида, принципҳо ва нишондиҳандаҳои

методологии муайянсозии сатҳи амнияти озуқаворӣ, инчунин нишондиҳандаҳо ва индикаторҳои баҳодихии самаранокии сиёсати давлатии агросаноатӣ ба низом дароварда шудаанд. Муносибати методологии системаи тадбирҳо ва механизмҳои татбиқи сиёсати кишоварзӣ озуқаворӣ бо назардошти нишондиҳандаҳо ва омилҳои объективӣ пешниҳод шудааст. Дар ин росто моделҳои концептуалӣ, амсилаҳо, равишҳо, тавсияҳо ва пешниҳодҳо коркард карда шуда, методикаи арзубии сатҳи амнияти озуқаворӣ мукамалгардонид, шохиси сатҳи амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод карда шуда аст. Дар диссертатсия тақмили механизм ва тадбирҳои дастгирии давлатии истеҳсолоти воридотивазкунанда ва ба содирот нигаронидашуда асоснок таҳия карда шуда, барои танзими низоми воридоту содирот ва таъмини гуногунсamtии истеҳсолоти кишоварзӣ тавсияҳои илман асоснок коркард карда шудаанд.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи доктринаи дарёфти дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад:

- **аҳамияти амалии таҳқиқоти** анҷомшуда дар он аст, ки Натиҷаҳои таҳқиқоти илмиро дар раванди таҳияи доктринаи амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои оянда, инчунин концепсияҳо ва барномаҳои таъмини амнияти озуқаворӣ истифода бурдан мумкин аст. Тавсияҳои дар диссертатсия зикргардидаро метавон дар фаъолияти мақомотҳои давлатии соҳавӣ истифода намуд. Татбиқи амалии муқаррароти методологӣ ва тавсияҳои амалии кори диссертатсионӣ ба тақвияти асосҳои концептуалӣ ва амалии таъмини амнияти озуқаворӣ мусоидат мекунад.

- **натиҷаҳои таҳқиқоти методологию назариявии** гузаронидашуда дар оянда метавонад ҳамчун манбаи иттилоот барои гузаронидани таҳқиқотҳо, коркард ва дар раванди таҳияи доктринаи амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои оянда, инчунин концепсияҳо ва барномаҳои таъмини амнияти озуқаворӣ истифода бурдан мумкин аст. Тавсияҳои дар диссертатсия зикргардидаро метавон дар фаъолияти мақомотҳои давлатии соҳавӣ истифода намуд. Муқаррароти назариявии таҳқиқот, равишҳои методологӣ, тавсияҳои пешниҳодгардида метавонанд дар рафти таҳрири Барномаҳои соҳавӣ ва фаъолияти Вазорати кишоварзӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон, Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кор бурда шаванд. Маводҳои таҳқиқотро метавон дар таълими фанҳои «Иқтисодиёти кишоварзӣ», «Бехатарии иқтисодӣ» инчунин дар курсҳои махсус оид ба масъалаҳои назария ва амалии таъмини амнияти озуқаворӣ ва амнияти иқтисодӣ истифода бурд.

- **коркард ва ҷорӣ карда шуд:** натиҷаи илмӣ диссертатсия хангоми раванди фаъолият ва таҳияи санадҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи таъмини

амнияти озуқаворӣ, истифода гардидаанд: Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №15-2886 аз «19» 12 соли 2023), Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва назорати савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №03-1817 аз «27» 12 соли 2023), Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №4/7-2164 аз «25» юни соли 2024) инчунин ҳангоми тадрис дар раванди таълими Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маълумотномаи №785/дс аз «20» 12 соли 2023) аз фанҳои «Асосҳои бехатарии иқтисоди миллӣ», «Банақшагирии стратегӣ» ва «Асосҳои бехатарии озуқаворӣ» татбиқ мешавад.

- **муайян карда шуд**, ки айни замон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон доктринаи алоҳидаи таъмини амнияти озуқаворӣ дар шакли мукамал таҳия нагардидааст, аммо ҷузъиёти таркибӣ, мақсадҳои стратегӣ, самту масоили амнияти озуқаворӣ мамлакат дар шакли санадҳои меъёрий ҳуқуқӣ, концепсия ва барномаҳои соҳавӣ ба таври алоҳида таҳия гардидааст. Аз ин сабаб, ҷиҳати таҳияи доктринаи амнияти озуқаворӣ мамлакат пеш аз ҳама таҳқиқ ва баррасии асосҳои концептуалии таҳияи низоми амнияти озуқаворӣ ва стратегияи рушди он дар шароити ноилгардидан ба иқтисоди индустриалӣ-аграрӣ мубрам мебошад. Баҳусус доктринаи таъмини амнияти озуқаворӣ бояд ҳамоҳангкунандаи фаъолияти ҷузъҳои таркиби ба монанди-истиклолияти озуқаворӣ, таъмини меъёрҳои воявии истеъмоли озуқа, фаровонӣ ва дастрасии кифояи озуқа барои ҳамаи қишрҳои аҳоли, аз ҷумла дарстрасии иқтисодӣ, воқеӣ, таҳияи нишондиҳандаҳо ва индикаторҳои амнияти озуқаворӣ бошад.

- **офарида шуд**: Дар натиҷаи таҳлили концептуалӣ пешниҳод гардида аст, ки вобаста ба ҳадафҳои олии мамлакат метавонад ҳамчун дастурамали заминавии таҳияи доктринаи миллии амнияти озуқаворӣ Тоҷикистон мавриди истифода қарор дода шавад. Дар концепсияи амнияти озуқаворӣ ғайр аз чор ҷузъҳои эътироф шуда, дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаҳои: таҷдиди сиёсати давлат аз соҳаи кишоварзӣ ба индустриалӣ-аграрӣ, зиёд кардани заминҳои кишоварзӣ (бо роҳи обёрии заминҳои хобида), ҷорӣ кардани усулҳои нави пешбурди фаъолияти кишоварзӣ, танзими воридоти озуқаворӣ ва таъмини захиравии амнияти озуқаворӣ бояд дар бар гирад, ки метавонад асоси таҳияи доктринаи амнияти озуқаворӣ гардад.

- **муаррифӣ карда шуд**: самти асосии диверсификатсияи истеҳсолоти маҳсулоти кишоварзӣ, ки ба истеҳсоли маҳсулоти озуқаворӣ воридотивазкунанда мусоидат мекунад ин гузариш аз кишоварзии анъанавӣ ба кишоварзии барқароршаванда (регенеративӣ), айвонӣ (террасавӣ) ва гидропоникаи амудӣ мебошад. Зеро кишоварзии барқароршаванда метавонад низоми обёриро бехтар карда, зироатхоро барои тобовартар будан ба ҳодисаҳои

обу ҳавои вобаста ба тағирёбии иқлим, ба монанди хушксолӣ, обшавии пиряхҳо ва обхезӣ мусоидат кунад.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои тадқиқот нишон дод, ки:

- асосҳои назариявии таҳқиқотро асарҳои олимони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба мавзуи интихобшуда ва заминаи меъёрӣ-ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти таъмини амнияти озуқаворӣ, маводҳои илмӣю методии конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявии илмӣ-амалӣ, инчунин маводҳои Интернет ташкил медиҳанд.

- **ғояи таҳқиқот** дар асоси барномаҳои давлатии таъмини амнияти озуқаворӣ, Фармонҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, қарорҳо ва фармонҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, гузоришҳои таҳлилии Ташкилоти озуқаворӣ ва кишоварзии (FAO) Созмони Милали Муттаҳид, Бонки ҷаҳонӣ, инчунин, маводҳои илмӣ-таҳқиқотӣ, ки муаллиф дар рафти таҳқиқот ҷамъ овардааст. Манбаи иттилоотии таҳқиқотро ҳамзамон, маводҳои маълумотӣ, оморӣ ва меъёрию ҳуқуқӣ оид ба таъмини амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон; санадҳои меъёрию ҳуқуқии соҳавӣ, интишороти ташкилотҳои байналмилалии СММ, маводи назариявӣ ва монографияҳои муаллифони ватанӣ ва хориҷӣ маълумоти Агентии омили назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, маълумоти корхонаҳои агросаноатии кишвар ва сарчашмаҳои иттилоотии шабакаи «Internet», инчунин қоркардҳо аз ҷониби муаллиф асоснок шудааст ташкил медиҳанд.

- **аслият ва навиноӣ** натиҷаҳои таҳқиқот оид ба таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон: назария, методология ва амалия бо далелҳои мушаххас аз фаъолияти КАС мавриди зикр ва тавсияҳои методии қоркардшуда тасдиқ шудаанд;

- **усулҳои муносири** ҷамъоварӣ ва қоркарди маълумот зимни тартибдиҳии ҷадвалҳо, таҳияи амсилаҳо ва равишҳои амнияти озуқаворӣ ва қоркарди тавсияҳо баҳри баландбардории сатҳи таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон истифода шудааст.

Саҳми доғалаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ. Саҳми шахсии муаллиф дар ҷамъбағ қардан, ба низом даровардан, аниқ ва пурра қардани равишҳои назариявӣ, методологӣ ва амалии таъмини амнияти озуқаворӣ Тоҷикистон иғода меёбад.

- **дар ҷараёни** таҳқиқот муаллиф асосҳои амнияти озуқавориро омӯхта, масъалаҳои мавҷудият, дағрасӣ, истеъмол, захирақунии озуқаворӣ, қоркарди дурнамои рушди уғувор ва доғтринаи таъмини амнияти озуқавориро таҳия намуғдааст.

- **муаллиф механизм,** принципҳо ва консепсияҳо вобаста ба таъмини амнияти озуқаворӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон қоркард ва пешниҳод қарда шудааст.

Натиҷаҳои таҳқиқотро дар шакли хулоса ва пешниҳодҳо дар мақолаҳои илмӣ пешниҳод намудааст.

- **дар таҳқиқот** заминаҳои концептуали, институтсионалӣ ва дурнамои амнияти озуқаворӣ ва баррасии афкори олимони ватанию бурунмарзӣ имконият дод, ки ақидаи гуногунпахлӯ будани мафҳуми амнияти озуқаворӣ собит карда шудааст. Бо дарназардошти ҷолишҳо ва таҳдидҳои муосир, омилҳои таъсиргузор ба ҳолат ва динамикаи таъмини амнияти озуқаворӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон гурӯҳбандӣ ва арзёбӣ карда шуданд. Самтҳои имконпазирӣ таъмини амнияти озуқаворӣ бо дарназардошти рушди низоми дастгирии давлатӣ, танзими тарофавӣ-гумрукӣ, ташаккули низоми идоракунии сифати маҳсулот, инчунин тавсеаи механизмҳои дастгирии молиявӣ, инфрасохторӣ ва инноватсионии истеҳсолкунандагони маҳсулоти озуқаворӣ муайян карда шудаанд. Дар рафти таҳқиқоти диссертатсионӣ қайд шудааст, ки дар шароити Тоҷикистон ягона роҳи паст кардани вобастагӣ аз воридоти маҳсулоти озуқаворӣ хориҷа, ба андешаи мо, ин зиёд кардани ҳосилнокии зироатҳо, маҳсулнокии чорво ва усулҳои нави пешбурди ғайолияти кишоварзӣ мебошад. Зеро дар кишвар имконияти васеъ кардани масоҳати заминҳои кишт бо сабаби кӯҳсор будани аксари масоҳати кишвар хело маҳдуд аст. Дар диссертатсия пешниҳод гардида аст, ки сиёсати воридотивазкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ба «саноатикунонӣ» нигаронида шудааст, бояд дар як вақт дар якҷанд сатҳ бо мақсади баланд бардоштани рақобатпазирӣ истеҳсолоти ватанӣ ва ҳавасмандгардонии содирот бо механизмҳои муайян татбиқ карда шавад. Дар навбати худ, механизмҳои дастгирии давлатии истеҳсоли воридотивазкунанда ва ба содирот нигаронидашударо ба чор категорияи асосӣ тақсим кардан мумкин аст, ки аз маҳдудкунии воридот, ҳавасмандгардонии истеҳсолоти ватанӣ, содирот ва дастгирии истеъмолкунандагони маҳсулоти ватанӣ иборат аст.

- **натиҷаҳои корҳои илмӣ-таҳқиқотии** муаллиф дар амалия татбиқ карда шудаанд: Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №15-2886 аз «19» 12 соли 2023), Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва назорати савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №03-1817 аз «27» 12 соли 2023), Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон (маълумотномаи №4/7-2164 аз «25» юни соли 2024) ва Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (маълумотномаи №785/дс аз «20» 12 соли 2023).

- **муқаррароти асосии** диссертатсия дар 31 номгӯ иборат буда, бо ҳаҷми умумии 45 ҷ.ч., аз онҳо 3 монография, 17 мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшванда аз тарафи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва беш 11 мақолаҳои илмӣ дар конфронсҳои байналмилалӣ ҷумҳуриявӣ ва дар нашрияҳои илмӣ дигар нашр шудааст.

- **натиҷаҳои асосии** таъқиқоти гузаронидашуда дар конференсияҳои илмию амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявие, ки дар Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, ва дигар муассисаҳои таҳсилоти олии Ҷумҳурии Тоҷикистон тӯли солҳои 2011-2024 баргузор гардидаанд, аз ҷониби муаллиф ба тариқи маъруза баён гардидаанд.

Дар маҷлиси шурои диссертатсионии 6D.KOA-017 санаи 17.06.2025 қарори сазовор донишани Ализода Олимҷон Маҳмуд бо дараҷаи илмии доктори илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.06.01 – Амнияти иқтисодӣ қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 11 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 5 нафар доктори илм аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда. Аз 11 нафар узви Шуро, ки дар маҷлис иштирок доранд, 11 нафар овоз доданд. Натиҷа: тарафдор – 11 нафар, муқобил – нест, бетараф – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионии

6D.KOA-017 назди ИИД АМИТ, д.и.и.

Ш.Б. Чонмамадов

Котиби илмии шурои диссертатсионии

6D.KOA-017 назди ИИД АМИТ, д.и.и.

К.О. Бобозода

«17» июни соли 2025